

В.С.Ідзьо (Москва)

**II МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
"УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ
XVII-XXI ст. РІК РФ В УКРАЇНІ"**

26-27 квітня 2003 року в Івано-Франківську відбулася II Міжнародна наукова конференція "Українсько-російські відносини XVII-XXI ст.", яку організували Український історичний клуб Москви (УІК) й Івано-Франківське відділення Всеукраїнського товариства "Просвіта" ім. Т.Шевченка.

У форумі взяли участь учені з Росії (Москва), України (Київ, Львів, Івано-Франківськ) і Польщі (Ольштинек).

Конференцію відкрив голова УІК, доктор історичних наук, професор Українського університету в Москві (УУМ), член-кореспондент Міжнародної академії наук Євразії Віктор Ідзьо, який наголосив, що оголошення Президентом України Л.Кучмою 2003 р. роком Російської Федерації в Україні спонукало вчених з УІК та УУМ ініціювати з проблематики відносин між двома державами II Міжнародну наукову конференцію.

Необхідність її полягає у тому, щоб виробити засади паритетності в стосунках між двома країнами й народами. Нові соціально-економічні та політичні умови українсько-російських взаємин вимагають копітких наукових досліджень. 14-15 квітня 2003 року у Москві відбулося засідання ради Об'єднання українців Росії, яка наголосила на необхідності вивчення процесів, що відбуваються в діаспорі в РФ щодо зближення з громадськими, державними і науково-культурними закладами України з метою з'ясування питання рівноправності взаємовідносин між двома державами.

Вчені Росії вже розпочали вивчення української діаспори в РФ, про що

свідчать праці, опубліковані у "Науковому віснику Українського історичного клубу Москви" (з 1997 по 2002 рр. видано 7 томів, 9 книг).

Ініційована УІК міжнародна наукова конференція "Українсько-російські відносини XVII-XXI ст." має з'ясувати історичні й науково-освітні стосунки українських і російських учених загалом, у тому числі українських учених з РФ, та визначити напрями подальшого розвитку цих взаємин.

Слід наголосити, зокрема, що послідовним дослідником даних питань в Україні є доктор історичних наук, закордонний член ученої ради УУМ В.Грабовецький, якому від імені останньої та з нагоди 75-ліття було вручено атестат професора Українського університету Москви. ■!.; ■•;

Від учених Прикарпатського університету наукову конференцію привітав доктор історичних наук, професор, академік В.Грабовецький (Івано-Франківськ), який подякував за високу оцінку його наукової діяльності. Доповідач наголосив, що активно співпрацює з обома українськими закладами Москви й є закордонним членом ученої ради УУМ і почесним членом УІК. "Ці установи очолює мій учень, - підкреслив В.Грабовецький, - тому я, як і колись, допомагаю в утвердженні українських науково-освітніх організацій у Москві. З нею мене пов'язують давні наукові зв'язки. Сьогодні нам, як і раніше, треба дружити з російськими та українськими вченими нашої діаспори, щоб у нових умовах незалежної України виробити концепцію добросусідства і паритетності в науці й культурі. Як відомо, цим у Москві займається мій учень Віктор Ідзьо, якому за наукові досягнення, передусім за монографію "Українська держава в XII ст.", Всеукраїнська спілка краєзнавців доручила мені вручити диплом лауреата премії імені академіка Івана Крип'якевича. Нарешті, зауважу, що сьогодні, в умовах незалежної Української держави, вченим потрібно переосмислити зокрема всю давню історію України. Бажаю науковій конференції успішної роботи", - сказав наприкінці В.Грабовецький.

Від імені Об'єднання українців Польщі й українських учених цієї країни міжнародну конференцію привітав доктор філології Петро Коваль, який наголосив на актуальності проблем, порушених на конференції та побажав їй плідної роботи.

Наступною до присутніх звернулася президент Клубу української інтелігенції ім. Б.Лепкого міста Івано-Франківська Уляна Скальська, яка наголосила на необхідності вивчення всіх "білих плям" в українсько-російських відносинах для їх рівноправного врегулювання на міждержавному рівні.

Далі слово було надане виконуючій обов'язки голови ВУТ "Просвіта" ім. Т.Шевченка М.Боднар, яка зауважила, що проведення міжнародних наукових конференцій цією організацією вже стає традицією, яку треба продовжувати.

Виступаючи від історичного факультету Прикарпатського університету й Івано-Франківської спілки краєзнавців, доцент Б.Гаврилів підкреслив, що слід з'ясувати всі аспекти діяльності українських організацій у РФ для можливого надання останнім допомоги в задоволенні їх національних і культурних потреб.

Від кафедри соціології Національного технічного університету "КПІ" виступив Г.Марченко, який наголосив, що Київ уже має певний досвід відносин з російською столицею й, на думку промовця, його треба вивчати у всіх регіонах України. Таке дослідження допоможе налагодити широкі культурні та наукові зв'язки з аналогічними російськими закладами, а також із закладами української діаспори, яка, на думку Г.Марченка, потребує конкретної фінансово-видавничої й технічної допомоги.

Від імені Українського історичного клубу Москви присутніх привітав член УІК М.Іванів, який підкреслив, що ця організація робить усе можливе,

аби налагодити з Україною науково-культурні взаємини, і дана конференція, якій він бажає успішної роботи, яскраве тому підтвердження.

Від Національної спілки журналістів України до присутніх звернувся голова Івано-Франківського відділення цієї організації М.Масляк, який порушив питання паритетності у висвітленні українсько-російських відносин засобами масової інформації.

Від Всеукраїнського товариства "Просвіта" ім.Т.Г.Шевченка слово було надане члену правління останнього, доценту Прикарпатського університету П.Арсеничу, який наголосив, що в архівах та книгозбірнях РФ є багато документів з історії українсько-російських відносин XVII-XXI століть, які ще чекають на своїх дослідників.

На форумі було заслухано 20 доповідей. Найцікавішими з них, що спричинили широку дискусію, стали такі:

1.В.Грабовецький (Івано-Франківськ). "О. Довбуш і національно-визвольна боротьба українського народу у російській історіографії.

2.В.Ідзьо (Москва). "Українці в Росії - сучасний стан та перспективи розвитку.

3.П.Коваль (Ольштинек). " Україна й Росія у польській літературі".

4.М.Іванів (Москва). "Український історичний клуб - організація для задоволення науково-культурних потреб українців Москви, Росії".

5.П.Арсенич (Івано-Франківськ). "До питання українсько-російських взаємовідносин у XIX-XX століттях на матеріалах Галичини".

6.В.Смичок (Львів). "Українсько-російські релігійні взаємовідносини".

7.М.Боднар (Івано-Франківськ). "Думки з приводу року Росії в Україні"

8.В.Ідзьо (Москва). "Історико-статистичний аналіз джерел з питання чисельності та розселення українців у Росії".

9.С.Прийма (Івано-Франківськ). "Т.Шевченко в утвердженні національної ідеї".

10.В.Ференц (Івано-Франківськ). "Геополітичні проблеми українсько-російських стосунків".

11.В.Товстяк (Івано-Франківськ). "До питання про українсько-російські мовні стосунки в Україні".

12.В.Артюх (Львів). "Історія російського населення у західних областях України".

На адресу конференції надійшли привітання від науковців П.Кононенка (Україна), О.Руденка-Десняка (Росія), М.Прокоп'юк (Чехія), Б.Чопика (США), В.Буртняка (Канада).

27 квітня учасники форуму і гості взяли участь у пасхальній літургії в храмі Святого Воскресіння. Наступну міжнародну наукову конференцію на тему "Галицьке Євангеліє (1144-2004) в історичному, культурному й духовному житті Європи" вирішено провести в Івано-Франківську 15-16 квітня 2004 р.